

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

30. aprill 2020*

Eelotsusetaotlus – ELTL artikkel 63 – Kapitali vaba liikumine – Finantstehingute maks – Tehingud tuletisinstrumentidega, mille alusväärtpaberi on emiteerinud maksustava liikmesriigi residentist äriühing – Maks, mis kuulub tasumisele olenemata tehingu tegemise kohast – Haldus- ja deklareerimiskohustused

Kohtuasjas C-565/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Commissione tributaria regionale per la Lombardia (Lombardia maakonna maksukohus, Itaalia) 2. juuli 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 6. septembril 2018, menetluses

Société Générale SA

versus

Agenzia delle Entrate – Direzione Regionale Lombardia Ufficio Contenzioso,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president A. Arabadjiev, kohtunikud P. G. Xuereb ja T. von Danwitz (ettekandja),

kohtujurist: G. Hogan,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Société Générale SA, esindajad: *avvocati* D. Conti, M. Gusmeroli ja C. Romano ning *dottore commercialista* M. Gusmeroli,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* P. Gentili,
- Euroopa Komisjon, esindajad: W. Roels ja F. Tomat,

olles 28. novembri 2019. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb ELTL artiklite 18, 56 ja 63 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud Société Générale SA (edaspidi „Société Générale“) ja Agenzia delle Entrate – Direzione Regionale Lombardia Ufficio Contenzioso (Itaalia maksuameti Lombardia büroo vaidluste osakond, edaspidi „maksuhaldur“) vahelises kohtuvaidluses, mille ese on Société Générale'i poolt tuletisinstrumentidega tehtud finantstehingutelt tasutud maksusumma tagastamise nõue.

Itaalia õigus

- 3 24. detsembri 2012. aasta seaduse nr 228 ühe ja mitme aasta riigieelarve koostamise kohta (2013. aasta stabiilsusseadus) (legge n. 228 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (Legge di stabilità 2013)) (*GURI* nr 302 korraline lisa, 29.12.2012, nr 212, lk 1; edaspidi „seadus nr 228/2012“) artikli 1 lõigetes 491, 492 ja 494 on sätestatud:

„491. Riigis asuvate äriühingute aktsiate ja muude [...] osalusfinantsinstrumentide omandi üleminek ning samuti sellistele instrumentidele õigusi andvate väärtpaberite omandi üleminek, olenemata need emiteerinud üksuse asukohariigist, maksustatakse finantstehingute maksuga, mille määr on 0,2 protsenti tehingu väärtusest. Samuti maksustatakse selle maksuga võlakirjade vahetamisest tulenev aktsiate omandi üleminek. [...] Maksu kohaldatakse sõltumata tehingu tegemise kohast ja sõltumata lepingu poolte elu- või asukohariigist. [...]

492. Tuletisinstrumentidega seotud tehingutelt [...], mille alusinstrument on peamiselt üks või mitu lõikes 491 nimetatud finantsinstrumenti või mille väärtus sõltub peamiselt ühest või mitmest samas lõikes ette nähtud finantsinstrumendist, ja väärtpaberitehingutelt [...], mis võimaldavad osta või müüa peamiselt üht või mitut lõikes 491 nimetatud finantsinstrumenti või millega kaasneb tasu, mis määratakse kindlaks peamiselt seoses ühe või mitme eelmises lõikes nimetatud finantsinstrumendiga ning mille hulka kuuluvad *warrants*, *covered warrants* ja *certificates*, tasutakse nende tegemisel kindlasummalist maksu, mis määratakse kindlaks finantsinstrumendi liigi ja tehinguväärtuse alusel vastavalt käesolevale seadusele lisatud tabelile 3. Maksu tasutakse sõltumata tehingu tegemise kohast ja lepingu poolte elu- või asukohariigist. Kui esimeses lauses nimetatud tehingutes on arveldusviisina ette nähtud ka aktsiate või muude seotud osalusfinantsinstrumentide üleandmine, maksustatakse arveldamise ajal toimuv selliste finantsinstrumentide omandi üleminek lõikes 491 sätestatud tingimustel ja ulatuses. [...]

[...]

494. Lõikes 491 sätestatud maksu tasub omandaja; lõikes 492 sätestatud maks tasutakse iga tehingu poolte poolt kindlaksmääratavas ulatuses. Lõigetes 491 ja 492 sätestatud maksu ei kohaldata üksustele, kes samu tehinguid vahendavad. Lõikes 491 sätestatud aktsiate ja finantsinstrumentide omandi üleminekul ning samuti lõikes 492 sätestatud finantsinstrumentidega tehtavate tehingute korral tasuvad maksu [...] pangad, trustid ja investeerimisühingud, millele on antud luba osutada üldsusele investeerimisteenuseid ja tegeleda investeerimistegevusega kutselisel alusel ning muud üksused, kes tegelevad eelnimetatud tehingute täitmisega, sealhulgas mitteresidentidest vahendajad. Kui tehingu täitmisega on seotud mitu kolmandas lauses nimetatud üksust, tasub maksu üksus, kes saab täitekorralduse vahetult ostjalt või lõplikult osapoolelt. Muudel juhtudel tasub maksu maksukohustuslane. Mitteresidentidest vahendajad ja muud tehinguga seotud üksused võivad nimetada maksuesindaja [...], kes vastutab mitteresidentidega samadel tingimustel ja samade kohustustega eelmistes lõigetes osundatud tehingutega seotud kohustuste eest. [...]

- 4 Seaduse nr 228/2012 artikli 1 lõikes 492 viidatud tabel 3 „Tabel: finantstehingute maks finantsinstrumentide kaupa (väärtus eurodes iga vastaspoole jaoks)“, mis on sellele seadusele lisatud, on sõnastatud järgmiselt:

Finantsinstrument	Lepingu riigisisene väärtus (tuhandetes eurodes)							Rohkem kui 1000
	0–2,5	2,5–5	5–10	10–50	50–100	100–500	500–1000	
Tulususel, meetmetel või aktsiatega seotud indeksitel põhinevad lepingud, mille esemeks on <i>futures</i> , <i>certificates</i> , <i>covered warrants</i> ja optioonid	0,01875	0,0375	0,075	0,375	0,75	3,75	7,5	15
Lepingud, mille esemeks on <i>futures</i> , <i>certificates</i> , <i>covered warrants</i> ja aktsioptioonid	0,125	0,25	0,5	2,5	5	25	50	100
Aktsiate vahetustehingud (<i>swaps</i>) ja nendega seotud tulus, indeksid või meetmed Aktsiate tähtpäivatehingud ja nendega seotud tulus, indeksid või meetmed Aktsiate hinnavahega seotud finantslepingud ja vastav tulu, indeksid või meetmed Kõik muud väärtpaberid, mille rahas arveldamise määravad aktsiad ja vastav tulu, indeksid või meetmed Eeltoodud lepingute või väärtpaberite kombinatsioonid	0,25	0,5	1	5	10	50	100	200

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 5 28. märtsil 2014 esitas Prantsusmaal asuv Société Générale oma Itaalia filiaali kaudu maksuhaldurile seadusega nr 228/2012 kehtestatud finantstehingute maksu deklaratsiooni. See deklaratsioon puudutas Prantsuse emaettevõtja poolt maksustamisaastal 2013 tehtud tehinguid selle seaduse artikli 1 lõikes 492 viidatud tuletisinstrumentidega ning selle kohaselt tuli asjasse puutuvat maksu tasuda summas 55 207 eurot.

- 6 Société Générale taotles 1. augustil 2014 maksuhaldurilt selle maksuna tasutud summade tagastamist, väites, et osas, milles seadus nr 228/2012 näeb ette tuletisinstrumentidega seotud finantstehingute maksustamise, kui nende instrumentidega tehtud tehingu alusväärtpaberi on emiteerinud Itaalias asuv üksus, on see seadus vastuolus Itaalia põhiseadusega, eriti vormilise võrdsuse ja maksevõime põhimõtetega, mis on sätestatud vastavalt põhiseaduse artiklites 3 ja 53, ning rahvusvahelise tavaõigusega, mis on Itaalia õiguskorras kohaldatav põhiseaduse artikli 10 alusel, ja ka liidu õigusega, eelkõige ELTL artiklitega 18, 56 ja 63.
- 7 Kuna maksuhaldur ei vastanud, esitas Société Générale 28. jaanuaril 2015 Commissione tributaria provinciale di Milanole (Milano provintsi maksukohus, Itaalia) samadel väidetest põhineva kaebuse selle vaikumisi tehtud keeldumise otsuse peale. See kohus jättis 18. mai 2016. aasta kohtuotsusega kaebuse rahuldamata, leides, et seadus nr 228/2012 ei ole põhiseadusvastane ega liidu õigusega vastuolus. Selle seaduse artikli 1 lõike 492 põhiseadusele vastavuse osas leidis nimetatud kohus, et on olemas tegelik ja objektiivne majanduslik seos selle sättega kehtestatud maksukohustuse tekkimiseks vajaliku teokoosseisu – see tähendab läbirääkimised, mille tulemusel sõlmitakse maksevõimet väljendav tuletisinstrumenti leping – ja Itaalia riigi vahel, nagu ka lahutamatu seos sellise instrumendi väärtuse ja selle alusväärtpaberi väärtuse vahel. Lisaks võib see, kui maksustatakse ainult tehinguid alusväärtpaberitega, kaasa tuua maksu vältiva käitumise, ning rikutud ei ole rahvusvahelise territoriaalsuse ja maksusuveräänsuse põhimõtet. Mis puudutab nimetatud seaduse võimalikku vastuolu liidu õigusega, siis leidis sama kohus, et vastuolu ei esine, kuna Itaalia ja teistes liikmesriikides asuvate maksukohustuslaste maksustamiskord ei ole erinev.
- 8 Société Générale esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule Commissione tributaria regionale per la Lombardia (Lombardia maakonna maksukohus, Itaalia), nõudes tasutud maksu tagastamist samade argumentide alusel, mille ta oli esitanud esimese astme kohtus, ja teise võimalusena asja saatmist Corte costituzionalele (Itaalia konstitutsioonikohus) ning eelotsuse saamiseks Euroopa Kohtule.
- 9 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et seaduse nr 228/2012 artikli 1 lõigetes 491–500 kehtestatud finantstehingute maksu eesmärk on tagada, et üksused, kes teevad tehinguid Itaalia territooriumiga seotud finantsinstrumentidega, annaksid oma vastavate lepingute sõlmimisel panuse avaliku sektori kulude katmisse.
- 10 See kohus toob välja sümmeetria selle seaduse artikli 1 lõigete 491 ja 492 vahel, millest esimene puudutab Itaalias asuvate äriühingute emiteeritud aktsiaid ja osalusfinantsinstrumente ning nende instrumentidele õigusi andvaid väärtpabereid, ja teine tuletisinstrumente, mille alusväärtpaberiks on üks või mitu selle artikli lõikes 491 nimetatud aktsiat või instrumenti, või mille väärtus on seotud nende aktsiate ja instrumentidega, kusjuures need kaks lõiget näevad ette, et kuigi maksu arvutamise meetod on erinev, tuleb seda maksu tasuda sõltumata tehingu tegemise kohast ja lepingu poolte elu- või asukohariigist.
- 11 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib samuti, et iga finantsettevõtja, kes teeb tehinguid sellise tuletisinstrumentiga, saab kasu väärtusest, mis on selle alusväärtpaberil, mille olemasolu sõltub aga Itaalia õiguskorras, millega on reguleeritud selle väärtpaberi väljastamine. Seega leidis Itaalia seadusandja õigesti, et nende õigusaktide ja selle liikmesriigi õiguskorra vahel on lahutamatu majanduslik seos. Nimetatud kohus lisab, et ta ei jaga Société Générale'i arvamust, et seaduse nr 228/2012 artikli 1 lõikes 492 ette nähtud maksu ja asjasse puutuva õiguskorra vahel puudub territoriaalne seos.
- 12 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb siiski, kas seadus nr 228/2012 on kooskõlas liidu õiguse põhimõtetega, kuna sellega kehtestatakse maks ning haldus- ja deklareerimiskohustused seoses tehingutega, mille teevad mitteresidendist üksused samuti mitteresidendist üksuste vahendusel ning mille esemeks on tuletisinstrumentid, mille alusväärtpaberid on emiteerinud residendist äriühing, kusjuures nende alusväärtpaberitega tehtavad tehingud maksustatakse sarnase maksuga.

13 Eelkõige kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus selles, kas seaduse nr 228/2012 artikli 1 lõigetes 491 ja 492 ette nähtud maks ei tekita diskrimineerimist maksuresidentide ja mitteresidentide vahel ega teenuste osutamise vabaduse ja kapitali vaba liikumise piiranguid, nagu väidab Société Générale.

14 Neil asjaoludel otsustas Commissione tributaria regionale per la Lombardia (Lombardia maakonna maksukohus, Itaalia) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas ELTL artiklitega 18, 56 ja 63 on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, milles nähakse ette finantstehingute maks, mida olenemata finantsturuosaliste ja vahendaja elu- või asukohariigist tasuvad tehingu pooled kindlas summas, mis kasvab tehingute väärtusvahemike kaupa ning erineb olenevalt kaubeldava instrumendi laadist ja lepingu väärtusest, ja mis kuulub tasumisele seetõttu, et maksustatav tehing puudutab kauplemist tuletisinstrumentidega, mille alusväärtpaberi on emiteerinud selle maksu kehtestanud riigi residendist äriühing?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

15 Oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artikleid 18, 56 ja 63 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, millega kehtestatakse tuletisinstrumentidega seotud finantstehingute suhtes maks ning haldus- ja deklareerimiskohustused, mis tuleb vastavalt tasuda ja täita tehingu pooltel olenemata sellest, kus tehing tehakse või milline on nende poolte ja tehingu täitmisel võimalikult osaleva vahendaja elu- või asukohariik, kui nende instrumentide alusväärtpaberi on emiteerinud selles liikmesriigis asuv äriühing.

16 Alustuseks tuleb meenutada, et ELTL artikkel 18 on iseseisvalt kohaldatav üksnes sellistes liidu õigusega reguleeritud olukordades, mille jaoks ei ole aluslepinguga ette nähtud diskrimineerimiskeelu erinorme. Aluslepingus on aga ette nähtud erinormid muu hulgas teenuste osutamise vabaduse valdkonnas ELTL artiklis 56 (vt selle kohta 19. juuni 2014. aasta kohtuotsus Strojírny Prostějov ja ACO Industries Tábor, C-53/13 ja C-80/13, EU:C:2014:2011, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika) ning kapitali vaba liikumise valdkonnas ELTL artiklis 63 (vt selle kohta 6. septembri 2018. aasta kohtumäärus Patrício Teixeira, C-184/18, ei avaldata, EU:C:2018:694, punktid 15 ja 16 ning seal viidatud kohtupraktika).

17 See täpsustus tehtud, tuleb aga kõigepealt põhikohtuasja asjaoludele kohaldatava vabaduse osas märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab teenuste osutamise vabadusele ja kapitali vabale liikumisele.

18 Sellega seoses tuleb tõdeda, et tuletisinstrumentidega seotud tehingute maksustamise ette nägevad liikmesriigi õigusnormid, nagu seaduse nr 228/2012 artikli 1 lõige 492, kuuluvad kapitali vaba liikumise kohaldamisalasse, kuna maksustatakse kapitali liikumisega seotud finantstehinguid. Need õigusnormid võivad aga mõjutada ka teenuste osutamise vabadust, kuna need võivad mõjutada finantsteenuseid, mille esemeks on selles liikmesriigis asuvate äriühingute poolt emiteeritud ja teises liikmesriigis kauplemiseks pakutavad väärtpaberid.

19 Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et kui liikmesriigi meede puudutab samal ajal nii teenuste osutamise vabadust kui ka kapitali vaba liikumist, hindab Euroopa Kohus kõnealust meedet põhimõtteliselt üksnes seoses ühega neist kahest vabadusest, kui on ilme, et põhikohtuasja asjaoludel on üks neist vabadustest teise suhtes täiesti teisejärguline ja neid on võimalik käsitleda koos (vt selle kohta 3. oktoobri 2006. aasta kohtuotsus Fidium Finanz, C-452/04, EU:C:2006:631, punkt 34; 26. mai 2016. aasta kohtuotsus NN (L) International, C-48/15, EU:C:2016:356, punkt 39, ja 8. juuni 2017. aasta kohtuotsus Van der Weegen jt, C-580/15, EU:C:2017:429, punkt 25).

- 20 Põhikohtuasja asjaoludel näib, et teenuste osutamise vabadus on kapitali vaba liikumise suhtes teisejärguline. Nimelt kohaldatakse selle finantstehingute maksu õiguslikke tingimusi sõltumata sellest, kas tehingu esemeks on teenuse osutamine või mitte. Lisaks on eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekkinud küsimus võimaliku piirava mõju kohta, mis võib tuleneda juba ainuüksi sellise maksu kehtestamisest, kuid ta ei täpsusta, mil viisil võib see maks konkreetselt neid teenuseid mõjutada. Viimaks nähtub eelotsusetaotluses esitatud andmetest, et Société Générale tasus vaidlusaluse maksu põhikohtuasjas arutusel olevates tehingutes osaleva finantsettevõtjana, kuid nende tehingute ja tema rolli kohta täpsem teave puudub. Eelkõige ei ole eelotsusetaotluses märgitud, millisel alusel ja eesmärkidel need tehingud tehti.
- 21 Sellest järeldub, et esitatud küsimust tuleb analüüsida kapitali vaba liikumise seisukohast.
- 22 Edasi, Euroopa Kohtu praktika kohaselt kuuluvad ELTL artikli 63 lõikega 1 keelatud meetmete hulka sellised kapitali liikumise piirangud, mis võivad pärssida mitteresidentide tahet liikmesriiki investeerida või pärssida selle liikmesriigi residentide tahet investeerida teise liikmesriiki (10. veebruari 2011. aasta kohtuotsus Haribo Lakritzen Hans Riegel ja Österreichische Salinen, C-436/08 ja C-437/08, EU:C:2011:61, punkt 50, ja 18. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus Jahin, C-45/17, EU:C:2018:18, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 23 Selles osas on ELTL artikli 65 lõike 1 punktis a ette nähtud liikmesriikide õigus kohaldada oma maksuõiguse sätteid, mis eristavad maksumaksjaid, kes ei ole elu- või asukoha või kapitali investeerimise koha seisukohast samas olukorras, käsitatav erandina kapitali vaba liikumise aluspõhimõttest. Seda erandit piiravad omakorda ELTL artikli 65 lõike 3 sätteid, mille kohaselt selle artikli lõikes 1 märgitud riigisisised sätteid „ei tohi kujutada endast suvalise diskrimineerimise vahendit ega varjatud piirangut kapitali ja maksete vabale liikumisele [ELTL] artikli 63 tähenduses“ (vt selle kohta 22. novembri 2018. aasta kohtuotsus Sofina jt, C-575/17, EU:C:2018:943, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 24 Euroopa Kohus on ka otsustanud, et seetõttu tuleb eristada ELTL artikli 65 lõike 1 punkti a alusel lubatud erinevat kohtlemist ELTL artikli 65 lõikega 3 keelatud diskrimineerimisest. Kuid selleks, et liikmesriigi maksuõigusnorme saaks pidada kapitali vaba liikumist käsitlevate aluslepingu sätetega kooskõlas olevaks, peab nendest tulenev erinev kohtlemine puudutama olukordi, mis ei ole objektiivselt võrreldavad, või olema põhjendatud ülekaaluka üldise huviga (22. novembri 2018. aasta kohtuotsus Sofina jt, C-575/17, EU:C:2018:943, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 25 Lisaks tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et diskrimineerimine võib tuleneda ka sama reegli kohaldamisest erinevatele olukordadele (6. detsembri 2007. aasta kohtuotsus Columbus Container Services, C-298/05, EU:C:2007:754, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 26 Lõpuks tuleb meenutada, et selleks, et kindlaks teha, kas tegemist on diskrimineerimisega, tuleb piiriülese olukorra võrreldavust liikmesriigi sisese olukorraga hinnata asjaomaste riigisiseste sätete eesmärgist lähtudes (26. veebruari 2019. aasta kohtuotsus X (kolmandates riikides asuvad vaheäriühingud), C-135/17, EU:C:2019:136, punkt 64 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 27 Käesoleval juhul väidab Société Générale, et seaduse nr 228/2012 artikli 1 lõikes 492 ette nähtud maks tekitab residentide ja mitteresidentide vahelise diskrimineerimise ning kapitali vaba liikumise piiranguid.
- 28 See äriühing väidab, et viidatud säte kohtleb ühtemoodi seda maksu tasuma kohustatud residentide ja mitteresidentide olukorda, mis on aga erinev, ning muudab teisena nimetatute jaoks investeringud niisugustesse tuletisinstrumentidesse, mille alusväärtpaberi on emiteerinud Itaalias asuv äriühing, ebasoodsamaks võrreldes investeringutega tuletisinstrumentidesse, mille alusväärtpaber on pärit

muust riigist. Sellest tuleneb väidetavalt turulepääsu takistus nendele tuletisinstrumentidele, seda enam, et nimetatud maksu sissenõudmisega kaasnevad haldus- ja deklareerimiskohustused, mis lisanduvad finantsettevõtjate ja võimaliku vahendaja elu- või asukohariigis ette nähtud kohustustele.

- 29 Sellega seoses tuleb märkida, et eelotsusetaotluses esitatud andmete kohaselt kohaldatakse seaduse nr 228/2012 artikli 1 lõikes 492 ette nähtud maksu finantstehingutele, mille esemeks on Itaalia riigiga seotud tuletisinstrumentid. Seda maksu tuleb tasuda sõltumata tehingu tegemise kohast või tehingu poolte ja võimaliku vahendaja elu- või asukohariigist, mistõttu residendist ja mitteresidendist üksuste suhtes kohaldatakse samasugust maksustamiskorda.
- 30 Täpsemalt, seda maksu kohaldatakse samamoodi nii residendist kui mitteresidendist finantsettevõtjatele, kui ka tehingutele, mis on tehtud maksustavas riigis või mõnes muus riigis. See maks ei sõltu nimelt mitte tehingu tegemise kohast või poolte ja võimaliku vahendaja elu- või asukohariigist, vaid tehingu summast ja asjasse puutuva instrumendi liigist. Sellest tuleneb, et riigisisest tehtavaid tehinguid koheldakse maksustamise seisukohast samamoodi nagu sarnaseid piiriüleseid tehinguid ning et residendist ja mitteresidendist üksuste olukordade erinev kohtlemine ei ole tuvastatav.
- 31 Olukordade võrreldavuse kohta märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et põhikohtuasjas kõne all olevate riigisiseste õigusnormide eesmärk on tagada asjaomaste finantsinstrumentidega seotud finantstehinguid tegevate üksuste panus avaliku sektori kulude katmisse. Kuid vastupidi Société Générale'i väidetule on seda eesmärki arvestades residendist ja mitteresidendist üksused, kes osalevad tehingutes tuletisinstrumentidega, mille alusväärtpaberid on emiteeritud Itaalias ja millelt tuleb riigisisese õiguse kohaselt maksu tasuda, võrreldavas olukorras.
- 32 Seevastu nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 52, ei ole seda eesmärki silmas pidades tuletisinstrumentid, mille alusväärtpabereid reguleerib Itaalia õigus ja millelt tuleb seda maksu tasuda, võrreldavad tuletisinstrumentidega, mille alusväärtpabereid see õigus ei reguleeri ja mille suhtes seda maksu ei kohaldata.
- 33 Eeltoodust tuleneb, et seaduse nr 228/2012 artikli 1 lõikes 492 ette nähtud maks ei näi tekitavat ELTL artikli 65 lõikega 3 keelatud diskrimineerimist.
- 34 Kuivõrd Société Générale väidab, et tulenevalt nende tuletisinstrumentide, mille alusväärtpabereid reguleerib Itaalia õigus, ja nende tuletisinstrumentide, mille alusväärtpabereid see õigus ei reguleeri, erinevast kohtlemisest Itaalia õiguses on investeerimine esimestesse ebasoodsam, on oluline rõhutada, et Euroopa Kohus on korduvalt otsustanud esiteks, et kui Euroopa Liidu tasandil ei ole ühtlustamismeetmeid võetud, ei kujuta ebasoodne olukord, mis võib tekkida erinevate liikmesriikide maksustamisepädevuse teostamisest, endast liikumisvabaduste piirangut, kui selline pädevuse teostamine ei ole diskrimineeriv, ja teiseks, et liikmesriikidel ei ole kohustust kohandada oma maksusüsteeme teiste liikmesriikide erinevate maksusüsteemidega (26. mai 2016. aasta kohtuotsus NN (L) International, C-48/15, EU:C:2016:356, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Nimelt ei saa liikumisvabadust käsitada nii, et liikmesriik on kohustatud oma maksuõigusnorme kohandama teise liikmesriikide normide järgi nii, et igas olukorras oleks tagatud maksustamine, mis kaotab kõik riigisisestest maksuõigusnormidest tulenevad erinevused, arvestades, et maksumaksja otsused teise liikmesriiki investeerimise kohta võivad selle maksumaksja jaoks olla olenevalt igast üksikjuhust rohkem või vähem soodsad või ebasoodsad (30. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Köln-Aktienfonds Deka, C-156/17, EU:C:2020:51, punkt 72).
- 36 Neil asjaoludel ei saa seaduse nr 228/2012 artikli 1 lõikes 492 ette nähtud maksu pidada kapitali vaba liikumise piiranguks, nagu väidavad Itaalia valitsus ja Euroopa Komisjon oma kirjalikes seisukohtades.

- 37 Mis puudutab selle maksu tasumisega seotud deklareerimis- ja halduskohustuste olemasolu, siis tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole eelotsusetaotluses seda aspekti täpsemalt lahti mõtestanud, eelkõige ei ole ta selgitanud, milliste kohustustega on tegemist ega viidanud sellega seoses kohaldatavatele õigusnormidele. Igal juhul, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 53 märkis, ei nähtu eelotsusetaotlusest ühtegi asjaolu, mis lubaks eeldada, et mitteresidendist üksuste kohustused erineksid residendist üksuste kohustustest, ega seda, et need kohustused oleksid ulatuslikumad sellest, mis on vajalik seaduse nr 228/2012 artikli 1 lõikes 492 ette nähtud maksu sissenõudmiseks.
- 38 Viimati mainitud olukorra kohta on Euroopa Kohus nimelt otsustanud, et vajadus tagada maksu tõhus sissenõudmine on õiguspärane eesmärk, mis võib õigustada põhivabaduste piiramist. Nii on liikmesriigil lubatud võtta meetmeid, mis võimaldavad tasumisele kuuluva maksu summat selgelt ja täpselt kontrollida, kuid seda siiski tingimusel, et need meetmed on taotletava eesmärgi saavutamiseks sobivad ega lähe kaugemale sellest, mis on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik (vt selle kohta 15. mai 1997. aasta kohtuotsus Futura Participations ja Singer, C-250/95, EU:C:1997:239, punkt 31, ja 22. novembri 2018. aasta kohtuotsus Sofina jt, C-575/17, EU:C:2018:943, punkt 67). Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on viia läbi selleks vajalik kontroll.
- 39 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et ELTL artiklit 63 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, millega kehtestatakse tuletisinstrumentidega seotud finantstehingute suhtes maks, mida tuleb tasuda tehingu pooltel olenemata sellest, kus tehing tehakse või milline on nende poolte ja tehingu täitmisel võimalikult osaleva vahendaja elu- või asukohariik, kui nende instrumentide alusväärtpaberi on emiteerinud selles liikmesriigis asuv äriühing. Selle maksuga kaasnevad haldus- ja deklareerimiskohustused, mida tuleb täita mitteresidendist üksustel, ei tohi siiski olla ulatuslikumad sellest, mis on vajalik nimetatud maksu sissenõudmiseks.

Kohtukulud

- 40 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

ELTL artiklit 63 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, millega kehtestatakse tuletisinstrumentidega seotud finantstehingute suhtes maks, mida tuleb tasuda tehingu pooltel olenemata sellest, kus tehing tehakse või milline on nende poolte ja tehingu täitmisel võimalikult osaleva vahendaja elu- või asukohariik, kui nende instrumentide alusväärtpaberi on emiteerinud selles liikmesriigis asuv äriühing. Selle maksuga kaasnevad haldus- ja deklareerimiskohustused, mida tuleb täita mitteresidendist üksustel, ei tohi siiski olla ulatuslikumad sellest, mis on vajalik nimetatud maksu sissenõudmiseks.

Allkirjad